

Видих

КУПИТИ

Про книгу

Нова збірка «Видих» видатного Теда Ченґа, автора «Історії вашого життя та інших оповідань», складається з дев'яти дивовижно оригінальних, провокативних і проникливих оповідань. Ці глибокі, емоційні історії неодмінно вплинуть на ваш спосіб мислення, розуміння та сприйняття цього світу. В оповіданні «Купець і брама алхіміка» продавець тканин у стародавньому Багдаді завдяки часовому порталу отримує шанс виправити помилки, що їх він припустився в минулому. У титульному оповіданні «Видих» інопланетний вчений робить сенсаційне відкриття, наслідки якого набувають буквально глобального значення. Інша визначна історія — «Життєвий цикл програмних об'єктів» — розповідь про штучний інтелект та моральні аспекти створення життя, що захоплює і спонукає до роздумів. У кожній історії збірки «Видих» прослідковується впізнавана здатність Ченґа створювати оповіді, що є водночас художніми та науковими. З притаманними йому простотою й влучністю автор висвітлює одвічні питання людства та нові дилеми, які міг вигадати лише він.

З М І С Т

***

КУПЕЦЬ І БРАМА АЛХІМІКА	9
ВИДИХ	51
ЧОГО ВІД НАС ОЧІКУЮТЬ	76
ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ПРОГРАМНИХ ОБ'ЄКТІВ	82
ЗАПАТЕНТОВАНА АВТОМАТИЧНА НЯНЬКА ДЕЙСІ	219
ПРАВДИВІСТЬ ФАКТІВ, ПРАВДИВІСТЬ ПОЧУТТІВ	233
ГЛИБОКЕ МОВЧАННЯ	286
ОМФАЛОС.....	294
ТРИВОГА — ЦЕ ЗАПАМОРОЧЕННЯ ВІД СВОБОДИ	333

КУПЕЦЬ І БРАМА АЛХІМІКА

О могутній Каліфе, Повелителю Правовірних! Я смиренно схиляюся перед Вашою величчю; простолюдинові годі й сподіватися отримати більше благословення протягом усього життя. Історія, яку я хочу оповісти, воістину неймовірна, і якби весь мій переказ можна було витатуювати в куточку чийогось ока, то дивовижність подібного способу нотування не перевершила б незвичайності переказаних мною подій, бо вони

служуватимуть засторогою для тих, хто готовий чути настанови, й уроком для тих, хто жадає вчитися.

Мене звуть Фуваад ібн Аббас, і я народився тут, у Багдаді, Місті Миру. Мій батько торгував збіжжям, але більшу частину свого життя я присвятив крамарству вишуканими тканинами — шовком із Дамаска, єгипетським льоном і розшитими золотою канителлю хустками з Марокко. Я багатів, проте мої статки не могли допомогти позбутися тривоги, що лежала на серці, — ані купівля дорогих речей, ані роздавання милостині не могли принести спокій моїй душі. І от тепер, коли я стою перед вами, не маючи жодного дирхема в калитці, я нарешті досяг умиротворення.

Аллаг є початком усього суцього, але, з дозволу Вашої Величності, я почну оповідати від того дня, коли я прогулювався кварталом ковалів. Я мав придбати підношення для свого майбутнього торгового партнера, і мені доповіли, що він може зрадіти подарованій срібній таці. Витративши пів години на блукання ринком, я помітив, що найбільша крамниця перейшла в інші руки. Вона мала надзвичайно вигідне розташування й напевно вартувала грубих грошей новому господарю, тому я вирішив зазирнути всередину, щоб роздивитися товари.

Ніколи раніше я не бачив такого чудового розмаїття краму. Біля входу стояли астролябія із сімома інкрустованими сріблом пластинами, водяна клепсидра, що відраховувала кожну годину, і соловейко з латуні, який цвірінчав, тільки-но подме вітерець. Усередині крамниці були розставлені ще вигадливіші механізми, і я витріщався на них, мов дитина, яка не зводить очей із жонглера, доки літній чоловік не виступив уперед від дверей вглибині будівлі.

— Ласкаво прошу до моєї скромної крамниці, добродію, — промовив він. — Моє ім'я Башаарат. Чим я можу вам допомогти?

— Ці дивовижні речі, які ви пропонуєте на продаж. Я веду справи з торговцями з усіх куточків світу, але ніколи не бачив нічого подібного. Звідки, дозвольте запитати, ви привезли свої товари?

— Я вдячний вам за ваші добрі слова, — відповів він. — Усе, що ви бачите в цій крамниці, зроблене в моїй же майстерні мною або підмайстрами під моїм наглядом.

Я був вражений тим, наскільки добре ця людина зналася на багатьох видах ремесел. Я розпитував його про різне приладдя в крамниці й слухав, як він вправно розмірковував про астрологію, математику, геомантику та медицину. Ми проговорили понад годину, і мої захоплення й повага до цієї людини розпускалися, немов квітка, зігріта світанковим сонцем, аж поки він не згадав про свої алхімічні експерименти.

— Алхімічні? — перепитав я, бо неабияк здивувався, оскільки цей чоловік зовсім не нагадував пройдисвіта. — Ви стверджуєте, що вам до снаги перетворити будь-який неблагородний метал на золото?

— Так, я спроможний на це, добродію, проте більшість жадає від алхімічних експериментів зовсім не цього.

— А чого ж тоді?

— Вони шукають дешевший спосіб одержувати золото, ніж розроблення покладів золотоносних руд під землею. Алхімія описує спосіб отримання золота, але ця процедура настільки складна, що порівняно з нею прорубати шахтні виробки під горою так само легко, як зірвати стиглі персики з дерева.

Я усміхнувся:

— Мудра відповідь. Ніхто не сперечатиметься, що ви вчена людина, проте я все одно залишуся при своїй думці стосовно алхімії.

Башаарат поглянув на мене й замислився.

— Нещодавно я закінчив одну річ, яка може змінити вашу думку. Ви будете першим, кому я продемонструю результат своєї праці. Бажаєте поглянути?

— Із великим задоволенням.

— Тоді, будь ласка, прямуйте за мною. — Він провів мене крізь двері в задній частині крамниці. Суміжною кімнатою виявилася майстерня, заставлена різноманітним приладдя, про призначення якого мені лишалося лише здогадуватись, — бруски металу, обмотані такою кількістю мідного дроту, якої вистачило б аж до горизонту, дзеркала, змонтовані на круглій гранітній брилі, що плавала в ртуті, — але Башаарат пройшов повз них, навіть не глянувши.

Натомість він підвів мене до масивного п'єдесталу, що сягав моїх грудей, на якому був вертикально встановлений важкий металевий обруч. Діаметр обруча здавався не меншим за махову сажень, а з огляду на

товстий обідок відірвати цю конструкцію від землі міг тільки справжній силач. Метал був чорний, як ніч, але відполірований до такої гладкості, що, якби він був іншого кольору, його можна було б використовувати як дзеркало. Башаарат наказав мені стати збоку від обруча, а сам зупинився прямо навпроти отвору.

— Будь ласка, дивіться уважно, — мовив він.

Башаарат просунув руку в обруч із правого боку, але вона не вийшла з лівого. Натомість руку ніби відтягло по лікоть, і він поводив обручком вгору й униз, а потім витягнув руку цілою та неушкодженою.

Я не очікував побачити, що такий освічений чоловік вдасться до дешевих фокусів, але, віддаючи шану хорошій майстерності виконання, я ввічливо заплoduвав.

— А тепер зачекайте трохи, — сказав Башаарат, відступивши на крок.

КУПИТИ